

Пам'ятайте
про
Україну!

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 30 Montgomery St.
Jersey City, N.J. 07302
Телефон: (201) 434-0237
(201) 434-0807
і Нью-Йорку (212) 227-4125
УНСоюз (201) 451-2200
і Нью-Йорку (212) 227-5250

PIK LXXXVII. Ч. 84. ДЖЕРЗІ СІТІ І НЬЮ ЙОРК. СУБОТА, 12-го КВІТНЯ 1980 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, APRIL 12, 1980 No. 84. VOL. LXXXVII.

ГОЛОВНИЙ ЕКЗЕКУТИВНИЙ КОМІТЕТ УНС ВИРІШИВ: "UKRAINIAN WEEKLY" ОДЕРЖУВАТИМУТЬ УЖЕ ТІЛЬКИ ПЕРЕДПЛАТНИКИ

Джерзі Сіті. Головний Екзекутивний Комітет Українського Народного Союзу однодушно вирішив, щоб починаючи з дня 1-го травня ц.р. повернутися до попередньої системи висилки англомовного "Українського Тижневика" тільки тим членам і не-членам УНС, які собі цей тижневик замовляють та передплачують його. У надрукованому побіч офіційному зверненні Екзекутивного Комітету УНС у цій справі сказано в чому діло. Отже, справа в тому, що для заощадження коштів окремого друку і окремої висилки цього тижневика тільки його передплатникам, Головний Екзекутивний Комітет УНС в 1948-му році рішив друкувати цей тижневик разом із щоденником і тим самим "автоматично" висилати його всім передплатникам щоденника, бо це в тодішніх відносинах дешевше виходило, ніж окремий друк і окрема висилка самого тижневика, хоч і для меншої кількості передплатників. Тепер ситуація змінилася, бо тижневик від липня 1976-го року вже і так друкується окремо та вдвоє збільшений величини, хоч у зменшеному форматі, а кошта паперу і пошти так горлявально збільшилися, що багато подібних публікацій збільшили кількість передплатників на них, або взагалі перестали виходити.

У подібній загрози опинився і "Український Тижневик". Ситуацію допоможе зрозуміти зіставлення деяких цифр. Отже: продукція одного числа "Українського Тижневика" в теперішньому тиражі 17,000, себто його здрегування і друк та папір і пошта, вносить кругло 2,600.00 доларів, отже продукція одного примірника тижневика коштує 15.3 центи, що дає річно 7.96 дол. Тим часом, досі члени УНС платили за цей тижневик у передплаті тільки \$2.50 річно, а не-члени \$6.00 що все разом не покривало навіть половини кошту продукції. Що більше, на всіх

17,000 друкованих і висланих примірників тижневика було тільки 1,001 окремих передплат від членів УНС та 733 від не-членів, усі інші члени УНС, які передплачують "Свободу", одержували цей тижневик цілком безкоштовно, а деякі з них ще й ургували, щоб їм тижневика не вислати, бо вони не читають по-англійськи. Очевидно, що були й деякі добрі сторінки такої безкоштовної висилки тижневика, зокрема для інформації англомовного світу, але ті користі наваряд чи "вицупаються" та наваряд чи компенсують бодаї у малій мірі ті горлявально кошти, що їх мусить покривати УНС.

Цимй й подібними міркуваннями керувався Головний Екзекутивний Комітет УНС, вирішивши повернутися до попередньої системи висилки тижневика тільки тим членам і не-членам УНС, які собі цього бажаною та які це бажання підтвердять висилкою бодаї тієї мінімальної передплати, яку на що без сумніву дуже вартісну публікацію встановлено. Головний Екзекутивний Комітет, вирішуючи цю зміну, згідно з цим поверненням до давньої системи, не мав жадного сумніву щодо свідомості найширшого загалу членства та його повного зрозуміння необхідності і багатобачної користі з цієї зміни для всіх і тим самим масового зголошення на передплату тижневика.

Усі передплатники "Свободи" цими днями одержать окреме звернення в цій справі, до якого долучено, для їхньої вигоди, відповідну карточку на замовлення "Українського Тижневика" та готову і оплачену на пошті зворотну коверту, в якій вони повинні це виповнене замовлення та належну передплату негайно повернути до Адміністрації "Свободи". Головний Екзекутивний Комітет УНС впевнений, що це вчинять поголовно всі передплатники "Свободи", члени і не-члени УНС.

ЗВЕРНЕННЯ ГОЛОВНОГО ЕКЗЕКУТИВНОГО КОМІТЕТУ УНС У СПРАВІ ПЕРЕДПЛАТИ "УКРАЇНСЬКОГО ТИЖНЕВІКА"

До ВШ. Передплатників "Свободи"
Вельмиповажні!

Повідомляємо Вас, що починаючи з дня 1-го травня, ц.р. англомовний "Український Тижневик" одержуватимуть ті передплатники "Свободи", члени і не-члени УНС, які цей тижневик замовляють і окремо передплачують.

Річна передплата цього "Українського Тижневика" вносить \$5.00 для членів УНС та \$8.00 для тих, що не є членами.

Для інформації коротко пригадуємо: Ця зміна щодо окремої передплати за англомовний "Український Тижневик", яку вирішив Головний Екзекутивний Комітет УНС на своїх нарадах з кінцем минулого 1979-го року, фактично не є зміною, а тільки поверненням до первісної системи.

Як багатьом відомо, УНСОЮЗ почав видавати англомовний "Український Тижневик" для своїх англомовних членів з-поміж народжених уже в Америці поколінь на підставі рішення 18-ої конвенції УНС, яка відбулася в 1933-му році в Детройті. Від того часу аж до 1948-го року "Тижневик" появлявся окремо в зменшеному ("таблюд") форматі і його висилано окремо тільки для тих, що його передплачували.

У 1948-му році переведено зміну з ошадностевих міркувань: виявилось бо, що друк тижневика разом із щоденником та поштова висилка разом із щоденником для всіх передплатників щоденника коштуватиме менше, аніж коштує окремий друк і окрема висилка "Тижневика" тільки для його передплатників.

Ця система спільного друку і спільної висилки "Тижневика" із щоденником тривала до липня 1976-го року, коли то знову згідно з рішенням 28-ої Конвенції УНС в 1974-му році та з нагоди 200-річчя З'єднаних Штатів Америки — повернено до попередньої системи, себто окремого друку "Українського Тижневика" у малому ("таблюд") форматі та окремої поштової висилки, з тією тільки коштовною різницею, що цей "Тижневик" висилатиметься не тільки його передплатникам, але висилатиметься його безкоштовно всім передплатникам щоденника без уваги на те, чи вони собі того бажаною. До речі, цілий ряд передплатників щоденника зверталися до Адміністрації "Свободи", щоб їм цього висилку "Тижневика" припинити, бо вони не можуть з нього користатися.

Це коротко для інформації. Отже, починаючи з дня 1-го травня ц.р. англомовний "Український Тижневик" одержуватимуть уже тільки ті читачі "Свободи", які цей "Тижневик" замовляють і перешлють належну за нього передплату.

Для вигоди читачів, долучено до цього листа карточку на замовлення, яке прохаємо виповнити та разом з належною передплатою переслати в також залучений та оплачений на пошті зворотній коверті в найкоротшому часі. Повторюємо, що починаючи з дня першого травня, англомовний "Український Тижневик" одержуватимуть уже тільки ті передплатники "Свободи", які його замовлять та надішлють належну передплату.

Про величезну вартість цього "Тижневика" зайво було б говорити, бо вона наважна. Проте, з уваги на постійно збільшуваний кошту такої публікації, її продовження залежатиме у великій мірі від тих, бодаї мінімальних, передплатників та від усіх читачів.

Очікуємо Вашого швидкого відгуку, себто замовлення і передплати.

Іван Фліс, гол. предсідник

Кубинські поліціанти поранили три особи в перуанській амбасаді

Гавана, Куба. — Кубинські поліціанти поранили дві старші особи і семірочну дитину в перуанській амбасаді, де від п'ятниці 4-го квітня перебуває біля 10,000 втікачів, які бажано виїхати з Куби. До перестрілки дійшло у середу, 9-го квітня, коли поліція намагалася задержати втікача, який краденим таксі старався пролітатися до амбасаді.

Також у середу невідомий чоловік мускулярно бив, погрожував автоматичною пістолою, схопив у Лос Анджелесі, Каліф., пасажирський літак компанії "Амерікен Ейрлайнс" і наказав залозі в числі 7 осіб завестися його до Гавани, на що капітан літака мусів погодитися під терором. Після затримки у Даллас, Техас, для поповнення паливом, літак приземлився в Гавані, де поліція придержала схоплювача, дозволяючи залозі повернутися до ЗСА. В середу увечері літак приземлився у Маямі, Флориди.

У міжчасі, уряд Перу звернувся із закликом до країн

Південної Америки допомогти йому у розв'язці проблеми кубинських втікачів в амбасаді в Гавані. Ситуація погіршується, бо число втікачів зростає, а площа амбасаді величезною, 2,000 кв. метрів не може їх помістити. Кілька десятків кубинських селян, які прибули до Гавани, довідавшись про можливість виїзду з Куби, поліція заарештувала, а інспірована властями товпа їх побила.

Уряд ЗСА обіцяв уділити право азилу тим кубинцям, яким вдасться добігати до країн, з якими ЗСА вдержують дипломатичні зв'язки. Кандидат Республіканської партії на президента ЗСА Рональд Ріген звернувся із закликом до уряду ЗСА негайно прийняти кубинських втікачів та співпрацювати тісно у цій справі з урядами Перу та інших країн Південної Америки. У ЗСА, де перебуває понад 250,000 емігрантів з Куби, проходять демонстрації із закликом до повалення комуністичного режиму Фіделя Кастро.

ПРЕЗИДЕНТ КАРТЕР ЗНОВУ ПЕРЕСТЕРІГАЄ ІРАН І СОВЕТІВ, НЕ ВИКЛЮЧАЄ ВІЙСЬКОВОЇ АКЦІЇ

Вашінгтон. — Президент Джиммі Картер минулого четверга, 10-го квітня, знову перестерігав Іран, що Америка, як "ображена-засмушена (агрівд) нація", використає кожне вжиття своєї сили для звільнення захоплених в Теграні американських закладників, відмовляючись при цьому виключити вжиття військової сили.

Виступаючи тут на конвенції Американського т-ва газетних редакторів, президент Картер рівночасно висловив рішучість відержати "продовжуваний час збільшеного напруження" з Москвою аж доки останній союський вояк не буде відкликаний з Афганістану. Президент повторив уже раніше висловлене заперечення, що тільки після повного відкликання союських військ з Афганістану Америка була б схильна прилучитися до спільних гарантій нейтральності Афганістану та невтручання в його внутрішні справи. Президент Картер даліше промовисто заявив, що його рішуче становище в справі Афганістану може послужити Москві за "дуже вираз-

ЕВРОПЕЙСЬКІ СОЮЗНИКИ ЗСА ЗНОВУ ЗАСУДЖУЮТЬ ІРАН, АЛЕ ВІДМОВЛЯЮТЬСЯ ВІД САНКЦІЙ

Лісбона, Португалія. — Дев'ять західноєвропейських союзників Америки, зорганізованих у Спільному Ринку та міністри закордонних справ яких відбавляють тут свої наради, виступили знову з гострим закликом до заохочення американської амбасаді в Теграні і задержання п'ятдесят американських дипломатів як закладників, але відмовилися від колективної підтримки заклику президента Картера до строгих економічних санкцій та есентуального зривання дипломатичних зв'язків. Натомість в нововиданому засуді Ірану за закладників ці міністри рівночасно заявляють, що вони вимагатимуть від своїх амбасадорів в Теграні, щоб вони вимагали від іранського президента Абдольгасана Бані-Садра негайного звільнення закладників та подання точного речення коли це статиметься.

Із представниками ще 12 інших західноєвропейських країн, які проголосили подібний засуд Ірану за закладників, але не схвалили звернення до президента Бані-Садра і, як подають з поінформованих джерел, навіть не розглядали пропозицій президента Картера до строгих економічних санкцій. Це пояснюється також тим, що деякі з цих країн, зокрема таких нейтральних, як Швеція і Швайцарія, мають в таких справах конституційні обмеження. Міністер закордонних справ Італії, Емільйо Кольтомбо, якому припала черга проводити нарадами країн Спільного Ринку, відомого також під назвою Європейської Економічної Спільноти, після конференції заявив, що за яких два тижні має відбуватися чергова конференція цієї Спільноти, на якій розглядатиметься іранську відповідь на тепер схвалене домагаання, але при цьому додав, що не передбачається жадної нової акції, якщо на неї не погодяться б одностайно всі члени Спільного Ринку.

Вкоротці після засідання міністрів закордонних справ країн Спільного Ринку відбулася їх спільна зус-

Уряд ЗСА настоює на бойкоті Олімпійських ігор

Вашінгтон. — Не зважаючи на публічно висловлені бажання деяких американських атлетів взяти участь в літніх Олімпійських іграх в ССРР та вагання деяких членів Олімпійського комітету ЗСА зайняти ясне становище в цій справі, Уряд ЗСА настоює на бойкоті ігор з уваги на інвазію ССРР на Афганістан, навіть якщо б це мало означати примінення надзвичайних законів.

У цій справі спеціальні дорадники президента Джиммі Картера відбули наради з провідними членами Конгресу ЗСА, видививши можливість уведення змін у законі з 1978 року, який зобов'язує ЗСА до участі в Олімпійських іграх і дозволяє на субсидії для аматорського спорту з федеральних фондів. Інші альтернативи, що їх обмірковує Уряд ЗСА — це відбавлення паспортів атлетам ЗСА або й проголошення нагалою стану президентом Картером згідно з законом з 1977 року. Речники влого Дому запевняють, що ці заходи були б примінені тільки у крайньому випадку, передбачаючи, що Олімпійський комітет ЗСА таки піде назустріч настанові президента Картера і винеє відповідну резолюцію вже під кінець цього тижня.

У наслідок заклику президента Картера до бойкоту ігор в ССРР, деякі приватні фірми, які раніше зобов'язалися дати добровільні дані на вивчання американської експі, зволікають з такими даними, вимагаючи від Олімпійського комітету ЗСА ясного становища в якнайшвидшому часі. Екзекутивний директор Комітету Дон Міллер заявив, що у першому кварталі року вдалось зібрати тільки 3 із заплянованих 4,2 мільйона доларів. Він твердить, що заклики президента Картера до бойкоту і натиск його дорадників "викликають огірчення серед спортсменів і членів Комітету та причиняє до гострої поляризації".

КОРОТКІ ВІСТІ В Америці

АНАЛІЗА ОЩАДНОСТЕВИХ ЗАХОДІВ президента Картера викликає шораз ширшу дискусію. Критики програми Президента великою більшістю висловлюють думку, що крім збалансованого бюджету і обмеження кредитів та обігу гроша потрібно буде ще інших кроків для виведення країни з тієї закорінені інфляції, яка тепер нищить американське господарське життя й розхитує країну.

ГОСПОДАРСЬКІ ПОКАЗНИКИ ОСТАННІХ місяців вказують, що ЗСА виразно входять в етап господарського застою. Останній президент Раді Господарських Дорадників Чарльз Л. Шульце, опираючись на цифри і дані про величезний спадок продаж автомобілів, потвердив, що господарка йде в напрямі речесі.

РАЗ НА ЗМІНУ АМЕРИКАНСЬКИЙ СКАРБ закупив на суму одного мільйона німецьких марок німецькі державні бонди, щоб допомогти урядові в Бонні покрити бюджетовий недобір. Є ще дальший крок у фінансовій акції, яка почалася ще в січні ц.р.

ГВЕНДОЛІН КОПЕЧНЕ, МАТИ МЕРІ ДЖО, ЯКА в липні 1969 року втіпилася, коли автомобіль, що ним кермував сен. Едвард Кеннеді впав у воду на острівці Чаппаквіддік, заявила, що вона не уявляє його винним у смерті дочки та підтримує його кандидатуру на президента ЗСА. Мати Копечне сказала, що вона свідомо "різних поглядів", однак, вважає, що це був звичайний випадок. Як відомо, батьки Мері Копечне одержали 104,904 дол. від компанії, в якій сен. Кеннеді мав забезпечення. Цей випадок не сходиться зі сторінкою американської преси з уваги на зголошену кандидатуру сен. Кеннеді на становище президента ЗСА.

У СЕРЕДУ, 9-ГО КВІТНЯ, ОФІЦІЙНО ПОЧАВСЯ бейсбольний сезон, не зважаючи на те, що змагунні перервали тренінгові табори, не дійшовши до порозуміння в справі контрактів з власниками клубів та погрожуючи страйком. Не зважаючи на існуючий застій, змагунні 26-ох професійних клубів Американської і Національної ліг, в числі біля 900, погодилися відбутися всі заплановані до 22-го травня змагання, заявляючи, що вже наступного дня вийдуть на страйк, якщо не дійде до порозуміння. Пересічна заробітна платня професійного бейсболіста вищих ліг вносить біля 140,000 доларів річно.

У світі

ІРАНСЬКИЙ ДУХОВИЙ ПРОВІДНИК АЯТОЛЛА Хомейні гарячими словами закликає населення Іраку, свого ісламського "побратима", до бунту, до скинення теперішнього уряду та його фізичного знищення, а його співробітники засилають до Іраку узброєних терористів, як твердить уряд у Багдаді, столиці Іраку.

ПРЕЗИДЕНТ ІРАКУ САДДАМ ГУССЕЙН, НЕ ЛИШЕ накликає до того самого населення Ірану, але й, наслідуючи Хомейні, уживає його словниства. Хомейні вславився своєю погрозою "обтяти руки" своїм противникам, а тепер президент Гуссейн погрожує йому тим самим. А тим часом обидві сторони підсудують під кордон свої військові частини.

ШАХ МОХАММЕД РІЗА ПАГЛЕВІ ЗАКІНЧИВ своє 12-денне перебування в одній з військових лікарень Єгипту та в середу, 9-го квітня, переїхав до палацу Куббер на передмістіях Геліополісу, де правдоподібно змешкає на постійно. Лікарі твердять, що шах Паглев, після усунення селезінки, є на добрій дорозі до повного выздоровлення. Операція перевів відомий американський хірург д-р Майкел ДеБейкі з Густону, Техас в асисті кількох лікарів. Однак деякі лікарі в Єгипті твердять, що перевірка тканин після операції виявила, що штирля заатакував печінку, зумовлюючи даліше лікування хемотерапією.

ЗАХІДНО-НІМЕЦЬКИЙ КАНЦЛЕР ГЕЛЬМУТ Шмідт і його коаліційний уряд пригтовляють парламентарні вибори, які відбудуться в жовтні ц.р. Як звичайно перед виборами канцлер Шмідт не міг устеретися від внутрішньопартійних суперечок і конфліктів. Цим разом головні клопоти постають на лівому крилі соціалістичної партії, де близький приятель Шмідта і голова парламентарної соціал-демократичної фракції Герберт Венер публічно висловився в обороні потягнення ССРР, які канцлер засудив, наприклад, російську інвазію на Афганістан. Хоч Герберт Венер "скларифікував" свої вислови, але гіркий посмак залишився і в публічній опінії Німеччини поширюється переконання, що між цими двома лідерами наростає конфлікт.

ВІЙСЬКОВОЮ ЧАСТИНОЮ ІЗРАЇЛІ ОКУПУВАЛИ частину південного Лівану у відплату за терористичний напад арабських терористів, пов'язаних з Палестинською Визвольною Організацією, на дитячі ясла в пограничному ізраїльському поселенні. В часі нападу загинуло з ізраїльської бою три особи, між ними два - і піврічний хлопчик, а з другого боку всі п'ять терористів. Заходи, які поробили ізраїльські частини на зайнятій території, вказують на довше стаціонарування там військового гарнізону.

ЗАВДЯКИ ОБИЛЬНОСТІ ЗБИЖЖА НА СВІТОВИХ збіжжєвих ринках Москві вдалось без особливих трудів закупити таку кількість пшениці і різних кормів, яку їм відмовили ЗСА.

ЕСПАНСЬКО-БРИТІЙСЬКІ ПЕРЕГОВОРІ В справі Гібральтару увійшли у нову фазу після того, як британський уряд погодився на дипломатичні переговори, а еспанський уряд знесо континентальну блокаду Гібральтару, встановлену ще за сен. Франка після того, як у референдумі 1967 року населення Гібральтару подавало більшістю висловлює за статус кво.

ПІСЛЯ ВОЄННОЇ ДОПОМОГИ, ЯКУ УДІЛИЛА й далі улітку Куба Анголі, прийшов час для Анголі заплатити за цю допомогу. Під кінець березня ц.р. велика урядова делегація Анголі на чолі з президентом Жозефом Душ Сантушом відвідала Кубу, відбула ряд розмов, а між ними обговорила з Кастром плани дальшої збройної акції проти національно-визвольних сил Анголі, які й надалі ведуть збройну партизанську боротьбу. Делегата зобов'язалася до великих господарських концесій для Куби.

У ПЕРЕДВИБОРЧІЙ КАМПАНІЇ

Конгресмен-Джек Кемп, республіканець з Нью-Йорку (другий зліва), оточений українськими політичними діячами-республіканцями під час недавньої Конференції етнічних провідників у Вашингтоні, Д.К., що була влаштована Відділом Національного вибору Рігена на президента. На світліні (зліва): Юрій Нестерчук з Грінбелту, Меріленд; конгресмен Джек Кемп; Богдан Футей, головний контролер УНС і правник з Клівленду; Богдан Денисик і Андрій Білик, обидва з Александрії, Вірджинія. Д-р Футей є координатором для вибору губернатора Рігена в стейті Огайо. Інші на світліні члени Відділу Національності для вибору Рігена. Понад шістьдесят етнічних провідників, деякі з них аж з далекої Каліфорнії, були учасниками Конференції етнічних провідників, на якій конгресмен Кемп був головним промовцем.

СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1983

Ukrainian newspaper published daily except Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1103 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1978.

Статті, дописи, підписані авторами, не несуть відповідальності за зміст Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріали. Незамовлені матеріали повертаються тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши задрезовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата: на рік — \$30.00, на півроку — \$16.00, на 3 місяці — \$9.00. Для членів УНСоюзу 65% міс. За кожну зміну адреси — \$0.50. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

ЗАГОСТРЕННЯ ПОЛОЖЕННЯ НА БЛИЗЬКОМУ СХОДІ

Протизаконне й нелюдське ув'язнювання іранськими державними чинниками американських громадян і спроби тих чинників шантажувати людськими терпіннями уряд ЗСА остаточно довело до давно передбачуваного наслідку. ЗСА були змушені зрівати дипломатичні стосунки з Іраном та проголосити політику санкцій.

Того самого дня відбувся новий напад арабських терористів на дитячі ясла в кібуці, недалеко від ливанського кордону. У висліді того нападу загинули всі п'ять терористів, що брали в ньому участь, вбито два і північно-го хлопчика, загинули два ізраїльтяни — один вояк і один працівник кібуцу — а понад десяток ізраїльтян було поранених.

Опісля згідно з послідовною відплатною політикою Ізраїля, прийдуть збройні акції уряду цієї країни проти Лівану, звідки прийшли терористи. Як далеко відплатні акції Ізраїля проти Лівану підуть, невідомо, але дотеперішній досвід учить, що вони будуть рішучі й важкі.

Напад на ясла стався у цей день, коли президент Єгипту Садат прибув до Вашингтону з ціллю знайти розв'язку ізраїльсько-арабського конфлікту та розпочати кроки в напрямі злагоди загального загострення у цьому районі. Після нього на другий тиждень у той самі цілі прилетить до ЗСА прем'єр-міністр Ізраїля Бегін. Однак комуся дуже залежить на тому, щоб положення на Близькому Сході загострювалося. Можна здогадуватися, що власне той чинник, — а хто ним є, не треба показувати пальцем — подбав, щоб стався такий жорстокий, а ще більше безглузлий напад.

Рівнобіжно з тими подіями Іран, крім провокації ЗСА, здобуває ще й інший „подвиг“. Відомий член групи, очоленої головним „революційним суддею“ Аятоллею Кальмаді, який вбив гранату під час шкільної церемонії у Багдаді, анову був активним діячем Революційної Ради Іраку, Раріка Азізі. Ясно, що Ірак тепер відповість. Знаючи яка це була відповідь, іранські керівні чинники зарядили поготівля на кордоні з Іраком та загальне поготівля армії флоту й летунства та ісламської революційної гвардії.

Таким чином „хтось“ крок за кроком загострює відносини на Близькому Сході, щоб не допустити до мирного поладження конфліктів.

„НЕ ПОЛАГАЄТЬСЯ...“

У вівторок, 25-го березня ц.р. у Києві почалася перша сесія Верховної Ради УРСР десятого скликання. Як прийнято в „країні рад“ цей „парламент“ навіть не дебатував над денним порядком, бо його день передтим устійнено як подас „Молодь України“ з 26-го березня, — на засіданні „Ради Старіших“, яким проводив член Політбюро В. В. Щербинський.

Згідно з прийнятим порядком у програмі цієї першої сесії, а так само буде з кожною далішою сесією, с: „підвищення ефективності й якості праці... успішного виконання державних планів і соціалістичних зобов'язань“. Як відомо державні плани намічує Москва, бо вона є столицею держави, столиці республіки нічого у тих справах говорити не мають права.

У вступному слові один із найстаріших віком депутатів Л. Д. Юшко зі Запоріжжя, який і відкрив сесію, похвалив, очевидно, Комуністичну партію, більшовицький уряд, а найбільше Л.І.Брежнєва і запевнив, що „трудівники міста і села прагнуть працювати ще краще, ще ефективніше“. Про український нарід і згадки не було, бо і пощо? Зате з подиктованої йому промови відчитав старенький Юшко про „радянський народ“, який цього року відзначає 34-ліття „перемоги“.

Після Юшка переповідав те саме Щербинський, тільки „своїми словами“. На кінець свого виступу він запропонував „знову“ на голову Президії Верховної Ради О. Ватченка. Присутні, як один, „тривалими оплесками“ пропозицію прийняли. Опісля таким самим оплесками „обрали“ на голову Ради міністрів УРСР — на пропозицію В. В. Щербинського — „знову“ О. Ляшка. Решта програми проходила так само, як і на попередніх сесіях.

Про політику УРСР внутрі й назовні, про глобальні справи про проблеми, які хвилюють усі народи в світі цьому „парламентові“ дискутувати „не полагается“.

А проте, лапають. Так і пригадується передрукований в в Альманасі УНС на 1980-й рік репортаж Івріла Стріляного з України: „І чого оце ляпають?“, в якому м.і. сказано: „... Телевізор влучено. Передавали урочисту частину якогось собі нагородження орденм. Виступав Брежнєв. Люди в залі часто підводилися і довго ляпали в долони. Ми позирали в телевизор, прислухалися до фраз першого керівника держави. Знову заляпали в залі... І вояк промирились... Ляпають... І то кожний ляпає і думає: чого оце я ляпаю?...“

Там далі ляпають, і тільки ляпають, бо вистовлювати свою думку „не полагается“.

ПРЕЗИДЕНТ КАРТЕР ЗВЕРНУВСЯ З ПРОХАННЯМ до підприємців і суспільних організацій в ЗСА, щоб вони взяли активну участь у розгортанні співпраці між ЗСА і країнами Середньої Америки. Ще в січні ц.р. Президент започаткував цю акцію, яка на початку квітня закінчилася створенням Караїсько-Центрально-американської Акіції. Головою нової організації став Роберт Грагам, губернатор Флориди. Він заповів дуже широку розбудову в приватній і суспільній площинах між ЗСА і американськими сусідами на півдні.

ПІСЛЯ ВІДНОСНО КОРОТКОЇ КРИЗИ вдалося італійським політикам створити новий уряд, традиційно очолений християнськими демократами. Уряд цей є великим пересуєнням в італійській внутрішній політичній ситуації. Дотеперішню урядово-центро-праву коаліцію заступила центро-ліва коаліція з участю соціалістів. Соціалісти зрештою свої вимоги, щоб до уряду включили представників італійської Комуністичної партії. Зате християнські демократи пообіцяли включити в програму нового уряду цілий ряд соціалістичних десидератів.

Роман Рахманний

СЛІВ ІЗ ПІСНІ НЕ ВИКИНЕШ, ІДЕЇ НЕ ЗАМІНИШ

Хто вдумливо слухає співи Страсного і Великоднього тижня, той кожного разу перекоштує у неповторній силі творчого людського духа, що його до діяння збудила ідея спасіння людства самопожертвою на хресті. Навіть ідеологічно-програми вороги християнської ідеї мусіли це визнати, бо всі їхні спроби замінити зміст і музику християнства своїми концепціями та своїми піснями закінчилися безславною невдачею.

До такої невдачі признався й І. Сталін, коли досягнув верха влади на піраміді, що зветься Совєтський Союз. Про це розповідав свідчив славний знавець української народної пісні — диригент Нестор Городовенко, що своє життя закінчив у Монреалі, в Канаді, де він декілька років керував хором „Україна“ при Українському Національному Об'єднанні. Випиши „чарку гіркої“ (як це писав Т. Шевченко у „Гайдамаках“), Городовенко близьким друзям розповів про те, як він із своїм хором ще в Україні поїхав у Москву, щоб співати перед Сталіном і його опричниками. Це тому, що Городовенків хор здобув перше місце на республіканському конкурсі чи фестивалі народного співання.

Льодовий діалог

— Насамперед злякав мене (і тих, що були близько мене) Клим Ворошилов. Він сказав-гукнув мені в розмові перед концертом: „Несторе, покажи кацапам, як українці співати!“... Але того, що сказав мені після концерту Сталін, я не міг навіть у сні сподіватися. Покурюючи свою люльку, диктатор поздоровив мене з успішним концертом і несподівано запитав: — А чому ви, Несторе, не співаєте тих славних церковних пісень, що так глибоко заторкують почуття людини?...

— Я збентежився, зацуквався і якось встиг промирити: — Аджі це була б релігійна пропаганда, що її радянський закон не дозволяє...

— Ну що ж, слова можна б замінити, але музику залишити. Старі співи звучать переконливіше від всього того, що творять наші композитори... — відповів Сталін і ледь-ледь під вусом усміхнувся. Від того мене мороз пішов по хребті, а в околиці шлунок немов кусок льоду застряг... і досі там сидить, відзивається, коли про це подумаю-згадаю.

Через музику до людських душ

Розповідь Нестора Городовенка звучала просто, нечванливо і переконливо. Якщо зважити обставину, що Сталін вистав у середовищі християнського людства і багато разів мав

нагоду слухати духовні співи, то він не міг не відчувати краси і сили музики, створеної під впливом загальної людської ідеї. Як неопановані пропагандист своєї злочинної ідеології та концепції перетворення структури свого суспільства, Сталін розумів, що до людських душ можна дійти найшвидше з допомогою такої величній, чудової музики, як християнська. Його надворні композитори — та й усі інші атеїстичні музиканти — не спромоглися замінити тієї музики своєю... Навіть найдосконаліші їхні музичні твори не мали того побуджуючого тривалого впливу на людей, що твори християнських композиторів — відомих і невідомих нам з імені.

Тому він обмірковував можливість викинути слова з деяких творів і пісень церковної музики та замінити їх московсько-більшовицькою тематикою. Якщо б це вдалося, тоді почастило б, може, замінити й саму ідею християнського концепції матеріалістичного „спасіння всесвітнього пролетаріату“.

Та не лише Нестор Городовенко, а й Сталін добре знав, що на ділі це не було можливо. Але споконвіту диригента можна: — Ачій споконвіту на премію і, пробуючи, може досягне принаймні частинного успіху на славу Кремля. А розстріляти такого диригента, композитора чи виконавця, ми завжди вистигнемо — думав русифікований етнік на троні російських царів.

Підступна спокуса

Спокуса замінити оригінальні слова своїми під якусь чужою переконливою музикою не завжди виходить з рота діячів сталінського типу. Бувають і чесні люди, що хотіли б свою ідею змістити чи поширити її між людьми з допомогою популярної та переконливої чужої мелодії. На такий лад у пісенній репертуар нашої молоді у вільному світі, а зокрема у програми виступів патріотичних хорів ансамблів, вкралася пісня сталінських та інших ідеологічно ворожих композиторів із замінними словами. Не бракувало спроб використовувати „циганські“ російські мелодії чи американські пісні на українські слова для нашого молодяку.

Але чого не вдалося досягнути Сталінові його велетенськими засобами фінансів і терору, того не можна досягти засобами слабкої еміграції на чужому ґрунті. Сталін знав це і тому не дав рішучого наказу переробити пісні церковної та „капіталістичної“ продукції на режимні твори і режимними словами. Він знав, що — на жаль йому! — слова із пісень не викинеш, слова від музики не відокремиш, бо ідея тієї пісні пов'язала слова з музикою в

Богдан Ребрик

„РОСІЯ ЗАВЖДИ БУЛА ТЮРМОЮ НАРОДІВ“

Або візьміть підвищення цін. Це у Вас тільки щось трігнеться, одразу пікети, протести, страйки й інші кризові явища. В СРСР воно хоч і протирічить пляновому господарству і марксизмові в цілому, проте є прогресивним явищем ісприядобробування трудящих. Тому воно не називається підвищенням цін, а лиш впорядкуванням. В наслідок цього радянська людина — безмежно щаслива. Проте, щоб жити, радянська людина змушена „вкручуватись“, що в свою чергу несе за собою кримінальну відповідальність. Поскільки радянське щастя — явище масове, то довелось перетворити всю країну на суцільні табори. Лише на Україні їх 300.

А література? Чи знаєте Ви, пане Мільнер, хоча б одного поета чи письменника-українця, який створив би якийсь значний твір? (Дисидентів і дорадянську спокху не рахуймо). Не знаєте. Бо немає таких. Як і нема самої української радянської літератури. Освіта? Так, читати і писати навчили. Та й то лише через те, що напіваграмотних експлуатувати легше ніж неграмотних. Наука, як твердить партія, також поняття класове, вона, виявляється, може відволікати пролетаріат від революційної боротьби.

Саме з цих міркувань генетику, кібернетику, електроніку ще 20 років тому радянська напередовіша наука вважала псевдонаукою і попиціною. Тепер, правда, вже й Менделєєв не свариє й Вінеру визнають, а Вавілова навіть реабілітували. Прогрес, так би мовити, очевидний. Одразу на декілька століть лише вперед, а до динозаврів, певно, воно так і має бути, бо марксизм із його мав'ячоматеріалістичною людиною на більше не здатний.

Можна навести ще безліч фактів, розкриваючи справжнє обличчя радянського режиму, іх Ви не побачите на сторінках газет і журналів. Але справа не в фактах, а в суті режиму. Європа пішла далеко вперед, бо зуміла розбудувати в своїх нарадах прагнення до незалежності

невід'ємне ціле. Якщо відокремити їх, якщо замінити слова своїми, то ці слова зблизнуть на тлі музики, яка все це надихає „чужою ідеєю у вилучених словах“. „Чужа“ мелодія навіть без слів несе зі собою чужу ідею.

Українська ідея може жити, прийматися в українських душах і розвиватися в нові творчі паростки тільки при передумові, що цю ідею нести українське слово, нерозривно пов'язане з українською музикою — світською чи церковною.

(Продовження буде)

Софія Наумович

ВИЗНАЧНІ ПОДІЇ НА ПОЧАТКУ 1980 РОКУ У ПАРИЖІ

Свято Державності, „до відбудови 2-го лютого ц.р. у залі на площі Сен-Жермен, заходами УЦГК Комітету, відбувалося дуже від прийнятого стандарту. У вступному слові голова УЦГК д-р Ярослав Мусянович підкреслював актуальність нашої „хартії“ — Актів 22 січня, — пізнішими його відновленнями на різних землях України, як теж сучасним покликуванням на них українського руху спротиву. З другого боку, на цій підставі, Українська Гельсінкська група доручує СКВУ домагатися в ОН деколонізації СССР.

Головний промовець, француз Макс Рішар, не обмежився до звичайного привіту, але опрацював справжню доповідь про визвольні змагання України. Вона була разом дуже цікава і повчальна для українських слухачів. Що знають пересічні французи про Україну? — запитав доповідач і зразу дав відповідь: з телепередачі історика Алєна Деко вони довідалися, що українські козаки це варвари, що напували коні у паризьких фонтанах, а з історичних джерел те, що „Україна без границь і без держави“, хоч і „прагне до волі“, за висловом Вольтєра, він сам, підготувавшись до цього виступу, мусів почерпнути інформації про події в роках 1917-1921, — з недрукованого тези Ярослава Йосипишина. Трагічна доля України щиро його зворушила. У своїй визвольній війні Україна не мала приятелів, а самих тільки ворогів, зокрема росіян. Антанта відмовилася допомогти навіть ліками, бож „сепаратистам“ не годиться допомагати. Багато він навчався з книжки І. Дзюби „Інтернаціоналізм чи русифікація“, яка саме тепер з'являється французькою мовою, а також із виступів П'єрра і Мороза у Парижі. Читав французькою мовою, прекрасну „Катаракту“ (Більмо) Михайла Осадчого, тож Драма України пригадується йому при подіях в Афганістані. Вони, здається, розбудили врешті Захід, бо Картер сказав, що він зрозумів за три дні те, чого не розумів тридцять років. Яка спілота! Щодо противників бойкоту Олімпіади, то вони ідуть туди, повинні б домагатися відвідин гуглаві, але чи зроблять це? Мені соромно за нашою міністра Понсе, який поспішив заперіти Брежнєва, що Франція братиме участь в Олімпіаді. Захід проковтує все, навіть тоді, коли совєтська зброя на кордонах Заходу. На Європейській раді 10-го січня ц.р. не було мови про оборону. Аджі Франція може зазнати тієї долі, що й Україна у 20-их роках! Єдина альтернатива до війни, — допомога укримленним народам і розбиття СССР. Цього домагатимуться українці з гуглаві і це єдина можливість відвернення війни. Ук-

раїна — світова проблема, а боротьба за вільну Україну, — боротьба за Європу!... По за програмою, але запрошений організаторами, зголосився до слова молодий французький адвокат Жак Мікель. Він пояснив, що говорить від імені 264-ох французьких адвокатів, які за ініціативою Л. П'єрра, підписали петицію про звільнення їхнього українського „колеги“ Лева Лук'яненка. Як представник цієї комісії, він їздив до ЗСА і дістав підтримку для Лук'яненка від американських адвокатів, як теж у справі Афганістану і Сахарова. З їхніх одностудів, першим заговорив про бойкот Олімпіади Бернар Стазі і хоча це тільки початок, то французи починають розуміти, що совєтський імперіалізм найкраще поборовають обороною України. Ми вже майже виграли бойкот у Франції, хоч совєтські вислужники нам перешкоджають. Треба далі боротися за Україну і за таких людей, як Лук'яненко, чия фраза нас усіх глибоко вразила: „Я ніколи не відрекнусь своїх ідей і тому мене переслідуватимуть до смерті!“ Не даймо ж йому загинути, його треба врятувати!...

Обидва виступи французьких приятелів розворушили присутніх так, що вони ледве втхотхотилися з повагою Зені Кушети при фортепіані. Молода піаністка відіграла „Прелюд“ Ревуцького та „Фантазію на карпатській мелодії“ Пилипа Бриля, — чим перемінила бойово-політичне захоплення на мистецьке, що тривало до кінця концертної частини. Бо зразу з'явилася співачка Одарка Мазурик й воно у супроводі Зені Кушети, створили справжній дует краси у трьох ариях: „Любіть Україну“ Сосієри-Фоменка, „Горить моє серце“ Л. Українки — Лопатинського (в якій найкраще звучало ліричне сопрано Одарки), та „Пісня“ Чупринки-Гнатюшина. Сама ж Зеня виконала ще чудові „Варіації на українську тему“ Франца Ліста („Віють вітри“), яке дістало велике признание від відвідачів за що знахідку публіки і накінцець „Блискучі вогні“ Кльода Дебюсі, які відіграла з великим темпераментом і силою, якої ніхто й не підозрював би у тендітної дівчини.

Закінчив програму відомий, милозвучний жіночий квартет (Одарка Мазурик, Надія Білогоцька, Віра Дратвінська й Олександра Куклювська) двома піснями: „До весни“ Верховинки-Залеського та „Марш синьожупаників“ в обробці Р. Степанька. Добре достосовану деклямацію „Крути“ В. Янева виголосила Соня Гаврилів, а накінцець усі проспівали національний славень, що й закрив програму, ведену проф. Аристомом Вирстою.

(Закінчення на стор. 4)

Д-р Микола Ценко

ВІН ПРОМОЩУВАВ ШЛЯХ У МАЙБУТНЄ

(На свіжій могилі бл.п. мгра Михайла Мадая)

Якщо колись історик схоче написати про події нової еміграції, її праці та вкладу у наше зорганізоване суспільно-громадське життя в ЗСА, то напевно не зможе проминути скромної дати 17-го вересня 1947 року, коли створився перший Відділ „Самопоміч“ у Філадельфії, що відтак дало початок до заснування Централі у Нью Йорку, а опісля — до створення коло 30 Відділів по цілій Америці, що у висліді завершилося 30-ма кредитивними кооперативами з майном майже 150 мільйонів...

У 1947 році до Америки приїхало тільки кілька родин, зокрема ті, які тут мали близьку родину, що вислала їм афідавіт та заплатила кошти дороги. І хоча це були люди різного віку, різних професій та різної освіти — їхні початки в ЗСА були дуже важкі. Склалися на це тодішні обставини. Перш усього не було помешкань, бо під час війни будовано кораблі, танки, гармати, а не мешкальні доми. Не було також запотребовано на працю, бо саме в цьому часі повернулося до ЗСА 15 мільйонів молодих американців з фронту, які розшукували за працю, а теж військова продукція не могла у швидкому часі перейти на цивільну. Тому не можна було гаяти часу.

Замешкали українці в Америці зорієнтувалися, що короткоті тут прибудуть тисячі нових емігрантів бо тоді в таборах в Європі було коло 100,000 осіб, які чекали на виїзд. Тут треба висловити велике признание давнім емігрантам та їхнім дітям чи внукам, що зорганізували Злучений Українсько-Американський Допомоговий Комітет (ЗУАДК), зібравши понад мільйон доларів, в той час видатної суми та важко запрацьованих грошей, та запланувавши спроводити десятки тисяч українців до ЗСА. У цьому допоміг тодішній Єпископ бл.п. Амарозій

Сенишин, який зорганізував Український Католицький Допомоговий Комітет у Стемфорді, що мав ті самі завдання, що й ЗУАДК. Але швидко показалося, що на те, щоб спроводити таке велике число осіб, потрібно також співпраці великої кількості громадян у ЗСА, які будуть готові не лише підписати „ашуранси“, але й постаратися підняти помешкання та працю для приїжджких.

Спочатку були навіть деякі непорозуміння, бо Дирекція ЗУАДК-у вважала, що „Самопоміч“ непотрібна, що це „дублювання“ акції ЗУАДК-у, що треба зосередити всю дію в одній організації і т.п. Але відтак оповні „Самопоміч“ оправадала потребу свого існування. Вкорті навіть показалося деякого роду „колізія інтересів“. Бо хоча Австралія і ЗСА, по суті — обидві демократичні країни, але застосували зовсім інші методи до майбутніх горожан їхніх країн. Австралія поставила тверді вимоги: кожний, хто приїжджає до Австралії, без огляду на його професію чи освіту мусить підписати контракт, що прийме кожну працю, яку йому запропонують, відробивши дворічний контракт, щойно тоді він матиме право шукати іншу працю та вільно поселитися. Убільшості чоловіків приміщували навіть у пустинях, недалеко від бушменів чи аборигенів, а жінок залишали у таборах із дітьми, які або працювали в околиці або одержували утримання.

Натомість у ЗСА, хоча були в той час мільйони безробітних, але тому, що тут існувало запотребування на робітників на фармі, від Уряду вийшла пропозиція ЗУАДК-ові, щоб він вибрав кількості родин, які хотіли б працювати на фармах у Меріленді. Люди, перебуваючи в таборах уже були змучені, подекуди втомлені бездільністю, часто боялися змін, а з тим небезпеч, тому й постановили підписати щось навіть у роді одностороннього контракту на фармах. По їхньому приїзді, однак показалося, що часто немає для них відповідних приміщень, праця була там важка і довга, винагорода мінімальна, харчі незадовільні, а ще й до цього часу багато з них не тільки, що на фармі, але й взагалі ніколи фізично не працювало. А крім цього вони почали зачувати, що в містах деякі їхні знайомі вже зовсім добре влаштувалися і заробляють незлі гроші. Поволі люди стали виїждати з фарм, іноді й без дозволу. З цієї причини заходили

небезпека, що вкорті американський Уряд припинить погоджуватися на новий наплив еміграції, тому й ЗУАДК настоював, щоб люди витримали це цей один рік в пащах. А зі свого боку „Самопоміч“ у багатьох випадках перевіряла стан відносин на фармах, допомагала родинам переноситися до міст та ними опікувалася.

Покликаючи урядові комісії, провірювало скарги, а тому що додержання контракту не було надто суворе, можна було людям з фарм виїхати. І тоді перед „Самопоміччю“ постало велике і як часто непосильне завдання — знайти мешкання і працю для людей, матеріально допомогти. Крім цього мала горстка членів цього товариства, враз з давніми емігрантами, пакувала одягові посылки, висилаючи їх до Європи, а також зорганізувала аматорський гурток, поставивши на сцені „Домаху“ Людмили Коваленко-Івченко, а відтак виступала по містах з цією п'єсою, збираючи гроші на допомогу, зокрема на „ашуранси“, розшукувала помешкання для новоприбулих тощо.

Хоча ці люди самі дуже тяжко працювали на власне та родин удержання, вони дали доказ величезного зрозуміння для допомоги „брат братові“, християнської любові та глибокої жертвенності.

Про історію та труд ЗУАДК-у написав обширну працю д-р Остап Гарнавіський п. з. „Брат братові“, але книжка — про величезну працю не лише Централі, але також численних Відділів, а відтак Кредитивних кооператив, що не тільки досі адекватні, але розбудовуютьсь жертвенною працею соток, тисяч скромних, ідейних — часто безіменних — працівників для добра ближніх — чекає ще на свого автора.

Із відячності треба згадати з-поміж давніх емігрантів найбільше заслужених для допомоги новоприбулих емігрантів, які виходили їм назустріч до пристаней кораблів і на залізничній доріжці, а це: бл.п. Іванна Бенцаль та Катерина Пелешок та бл. п. д-р Богдан Карпівич (він працював у Головному бюрі Католицького Комітету) та д-р Павло Дубас, Роман Карбівник та Олена Штогрин, сьогодні вже покійні.

У Відділі „Самопоміч“ в Філадельфії працював бл.п. мгр Михайло Мадай. Будучи не оповні здоровим, він не

(Закінчення на стор. 3)

ВІН ПРОМОЩУВАВ ШЛЯХ...

(Закінчення зі ст. 2-ої)

міг фізично працювати. У нього був братанок Ярослав Мадай, людина правдивих християнських чеснот, заробітна платня якого хоча була скромна, він фінансово повністю утримував свого стрийка. Бл.п. мгр Ярослав Мадай, ідея та громадсько вироблена людина, на протязі двох років працював безплатно у канцелярії „Самопоміч“. Завдяки його праці ми виростили на найбільшій Відділ у ЗСА; коло 1,500 членів покривало майже половину бюджету Централі, „зеленосвяточна збірка на залишення“ кожного року приносила понад 2,000 доларів, набули власний дім та його сплатили (тепер частина Митрополітич Палати), мали дуже добрі зв'язки з різними урядами у Філадельфії. Кожного дня чекало у канцелярії приблизно 20 чоловіків, що не могли знайти жодної праці. Ми старались зробити все, щоб їм допомогти (телефони, листи шукання у пресі), а навіть інж. Яцкевич, в якого є знання англійської мови та динамічна вдача, погодився працювати за мінімальною винагородою в напрямку підшукування праці для інших.

І щойно по двох роках, коли братанок бл.п. Михайла Мадаю пішов до війська ми, почали йому платити прямо „символічну винагороду“, по 100 дол. місячно. За таку винагороду він працював, мабуть, коло 15 років (за головування автора цієї статті 11 років) та за цей час подав безліч різних справ для тисяч громадян Філадельфії та написав також коротку історію Відділу до ювілейного збірника Централі „Самопоміч“. Всі його знали, любили і поважали та влаштували величавий похорон.

Нехай цей скромний спомин буде хоча маленькою винагородою за його виймову жертвенну, ідеїну працю. Бл. п. Михайло Мадай залишиться у наших споминах, як людина, що посвятила своє життя для добра ближніх і стала прикладом чеснот гідних до наслідування для багатьох суспільно-громадських працівників.

ГАНТЕР КОЛЕДЖ — НЬО ЙОРК

у ВІВТОРОК, 22-го КВІТНЯ 1980 р., о год. 8-й веч.

власно

ЮЛІЯНИ ОСІНЧУК

ПІЯНІСТКИ

ЗАЛ: HUNTER COLLEGE PLAY HOUSE

вхід при 68 Street (between Lexington and Park Aves.)
В програмі: ШУБЕРТ, МОЦАРТ, ШОПЕН, ЛІББЕРТ, СКРЯБІН.

УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ

в НЬО ЙОРКУ

повідомляє, що

в неділю, 20-го квітня 1980 року
в залі дому СУА-УККА в Нью Йорку
при 203 Друга Авеню
відбудеться

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

УКРАЇНСЬКОГО МУЗЕЮ

Початок о год. 1-й по пол.

МІЖКРАЙОВІ ВИШКІЛЬНІ ТАБОРИ

ЛІСОВА ШКОЛА

та

ШКОЛА БУЛАВНИХ

відбудуться

від 21-го червня — 5-го липня 1980 р.
в горах Кетскіл, коло Гантеру, Н. Й.

• Карті зголошень та інші інформації про вишколи інструкторів практичного плавання можна одержати у місцевих Пластових Станицях.

• Реченець зголошень: 16-го квітня 1980 року.

СПІЛКА УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ АМЕРИКИ

Команда 21-го Окружного Злету Юнацтва СУМ-А

21-й ОКРУЖНИЙ

ВЕСНЯНИЙ ЗЛЕТ

ЮНАЦТВА СПІЛКИ УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ АМЕРИКИ

відбудеться

в суботу і неділю, 24-го і 25 травня 1980 року
на Оселі СУМ в Еппенвіллі, Н. Й.Злет проходить під кличем „Боротись за Україну — ми волі сини“.
Булави Осередків СУМ-А повинні зголошувати учасників до Крайової Управи СУМ в Нью Йорку.

Українське Громадянство просимо до участі.

КОМАНДА 21-го ВЕСНЯНОГО ЗЛЕТУ ЮНАЦТВА СУМ-А

Організація Оборони Лемківщини

3-й Відділ в Пассейку, Н. Дж.

власно

ВЕСНЯНУ ЗАБАВУ

в Українській Централі
240 Hope Avenue, PASSAIC, N.J.в суботу, 12 квітня 1980 р., о год. 9-й веч.
Оркестра „Темпо“

Управа Т-за Опіки над Дітьми й Молоддю

„Рідна Школа“ і Дирекція Школи

Українознавства „Рідна Школа“

у Філадельфії, Па.

повідомляють оцим, що

в суботу, 26-го квітня 1980 року
в приміщеннях Джуніор Менор Коледжу
С.С. Василіанок
Fox Chase Rd. and Forrest Avenue, JENKINTOWN, Pa.
відбудуться

СВЯТКУВАННЯ

ДЛЯ ВШАНУВАННЯ 30-ЛІТТЯ

ІСНУВАННЯ ШКОЛИ

УКРАЇНОЗНАВСТВА

„РІДНА ШКОЛА“

у Філадельфії, Па.

У програмі цих святкувань —

ЮВІЛЕЙНИЙ БЕНКЕТ І ЗАБАВА

Коктейль: 6-та год. веч.; Бенкет: 7-ма год. веч.;
Забава: 9:30 год. веч.

- Квитки на Ювілейний Бенкет і Забаву: 25 дол. від особи, для шкільної молоді 15 дол. від особи.
- Письмові замовлення прохаеться слати на адресу: RIDNA SHKOLA, P.O. Box 11001, Philadelphia, Pa. 19141.
- Крім цього можна дзвонити на такі телефони у Філадельфії, Па.
(215) 242-4692 (п. Нестор СУМ);
951-1095 (п. Мирослав Лабунька);
742-3625 (пані Тося Мельничук, під час дня до 5 по пол.)

Прохаємо Велимишановних Учителів, копійних і теперішніх, усіх бувають Учнів-Матурантів та їхніх Родичів взяти участь у цьому надзвичайному торжестві. Хай це буде загальною ювілейною зустріч для всіх тих, що кожної суботи на протязі багатьох років зустрічалися у Школі Українознавства.

Ігор Шуст

голова Управи Товариств

Марія Одежинська

директорка школи

Мирослав Лабунька

голова Ювілейного Комітету

Товариство Українських Інженерів Америки

Головна Управа

при співпраці

Філадельфійського Відділу

власно

в суботу, 19 квітня 1980 р., о год. 1-й по пол.
в Українському Освітньо-Культурному
Центрі при 700 Сідар Роуд в Ебінгтоні

НАУКОВО-ТЕХНІЧНУ

КОНФЕРЕНЦІЮ

ДОБРОДІЙНИЙ КОНЦЕРТ

ПРОГРАМА КОНФЕРЕНЦІЇ

- СЕСІЯ I — „Економічний потенціал України“
- Проф. д-р В. БАНДЕРА — „Західні тези про економіку України“.
 - Проф. д-р Ф. КУШНІРСЬКИЙ — „Деякі висновки з економічних досліджень на Україні щодо посилення централізації в плануванні та ефективності виробництва“.
 - Мгр А. РАСВАЙЛЕР — „Планування і конструкція найбільшої гідро-електростанції на Дніпрі“.

- СЕСІЯ II — „Технічний стан України — поступ чи занепад?“
- Д-р П. ГЕВКА — „Фізика в Україні і ЗСА“.
 - Інж. І. ВІТКОВИЦЬКИЙ — „Роль Академії Наук УРСР в розвитку техніки в Україні“.
 - Д-р Н. СТРОКАТА-КАРАВАНСЬКА — „Одна конкретна постать українського інженера в сьогоденній Україні“.

- СЕСІЯ III — „Освіта та література в сучасній Україні“
- Проф. І. КОЛЯСЬКА — „Дискримінація і русифікація вищої освіти в Україні“.
 - СВЯТОСЛАВ КАРАВАНСЬКИЙ — „Деякі аспекти сприяння літературі Самвидаву“.

Початок Концерту в 6-й год. веч. На концерті виступить оперна співачка — сопрано ЛЯРИСА МАГУН-ГУРИН.

Достойне Громадянство Філадельфії і околиць сердечно запрошують до участі —
ГОЛОВНА УПРАВА І ФІЛЬДЕЛФІЙСЬКИЙ
ВІДДІЛ ТУІА

ДНЯ 28 БЕРЕЗНЯ В БУДАПЕШТІ ЗАКІНЧИВСЯ XII з'їзд комуністів Угорщини, на якому головною темою було, як подає „Радянська Україна“ з 29 березня ц.р., „зміцнювати союз і дружбу з СССР, єдність і могутність соціалістичної співдружності“, а основною увагою треба уважати те, що „Партійний форум знову підтвердив непохитну братерську дружбу комуністів і трудящих соціалістичної Угорщини з КПСС...“

ГАРОЛЬД КОВІНГТОН, ОДИН ІЗ ЛІДЕРІВ Націонал-соціалістичної партії Америки, відкликав запляновану на 19-го квітня мотораду вулицями міста Ралей у Північній Кароліні, довідавшись, що ліві екстремісти плянують прислати туди „озброєну боївку“. Його партія, однак, плянує влаштувати „Гітлерфест“ у повіті Джонстон в обороні 14-ох членів нацистської партії і Ку Класу Клану, яких обвинувачується у вбивстві п'ятеро членів партії комуністичних робітників під час сутички у Грінсборо.

Комітет
Українського
Фестивалю

повідомляє, що

6-й УКРАЇНСЬКИЙ

ФЕСТИВАЛЬ

відбудеться

в суботу, 31-го травня 1980 року
в Garden State Arts Center,
Holmdel, N.J.

В програмі 6-го Українського Фестивалю:

11:00 рано: ВІДКРИТТЯ

12:30 по пол.: МИСТЕЦЬКА ПРОГРАМА,

в якій виступитимуть:
СОЛЯ ГУРАЛЬ зі своїм маріонетковим театром і популярна оркестра „ІСКРА“.
КОНКУРС МОЛОДИХ ТАЛАНТІВ — участь у конкурсі може брати молодь до 18-го року життя. За детальними інформаціями: KVIKKA, P.O. Box 222, Elizabeth, N.J. 07207

4:00 по пол.: КОНЦЕРТ, в якому виступитимуть:
ЯРОСЛАВ СЕМІШИН, ЕДВАРД ІВАНКО, ІРЕНА ВЕЛЬ-ГАН, „ТЕМПО“, „РУШНИЧОК“ та інші артисти і групи.
Квитки можна замовити в пана МИХАЙЛА ІВАНЦЕВА: UKRAINIAN FESTIVAL, P.O. Box 222, Elizabeth, N.J. 07207.
в дні: (201) 761-5977, вечорами: (201) 352-8257.

9:00 веч. — ЗАБАВА в Перт Амбой, Н. Дж. Грають оркестри: „ТЕМПО“, „ІСКРА“ і „РУШНИЧОК“.

28-й Відділ СУА в Ньюарку, Н. Дж.
Субота, 19 квітня 1980 р., о год. 6-та веч.

МИСТЕЦЬКА ВИСТАВКА

ІРИНИ НОСИК

(олії, кольорові туші, акрилик, мозаїки)

В програмі беруть участь:

ТАІСА БОГДАНСЬКА — фортепіано; ВОЛОДИМИР ТРИТЯК — скрипка; ВАЛЯ КАЛІН — художнє читання.

Слово про мистецтво — Д-р СТЕПАН ВОРОХ

Зал УНДому в Ірвінгтоні, Н. Дж.
140 Проспект Авеню

Президія

Об'єднання Українських Письменників

„СЛОВО“

вітає

Почесного Члена нашого Об'єднання

ІОСИПА ІОСИПОВИЧА ГІРНЯКА

і його Дружину

ОЛІМПІО ОСТАПІВНУ

ДОБРОВОЛЬСЬКУ

— заслужених майстрів української сцени, співтворців неперевершеного „БЕРЕЗЛЯ“, постійно творчих діячів української культури

ІЗ ЇХНІМ СЛАВНИМ

ВІСІМДЕСЯТПЯТИРІЧЧЯМ.

За Президію ОУП „СЛОВО“:

ОСТАП ТАРНАВСЬКИЙ ГРИГОРІЙ КОСТЮК

Голова

Почесний голова

УЛЯНА ЛЮБОВИЧ-СТАРОСОЛЬСЬКА

Фінансовий секретар

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ

УНСОЮЗУ!

ПАМ'ЯТІ СПРАВЖНЬОГО ПЕДАГОГА

С.п. проф. д-р Василь Стешок

П'ять років тому, 9-го квітня 1975 року, несподівано і передчасно помер св.п. д-р Василь Стешок, довголітній професор класичних мов і культур, науковець і культурно-громадський діяч. Тоді що болочку втрату для української спільноти газета „Свобода“ з'ясувала в окремій редакційній статті під незвичайно влучним заголовком: „Професор, громадянин, людина“. Влучність заголовка полягала в окресленні св.п. професора в першу чергу саме як учителя. Лиш один маловідомий епізод його життя підтверджує правдивість такого висновку.

Весна і літо 1945 року. Разом з фігурою сконав і Третій Райх, а незабаром сила знищила Грошіму і Нагасакі та ввела людство в нову атомну добу. В той час, у самому серці Швабії, в районі містечок Міндельгайм і Каффбойрену, опинилися сотні українців, біженців Другої світової війни. Не зважаючи на тотальну невпевненість щодо майбутнього, вони з якоюсь дивовижною енергією організували не тільки своє особисте, але й церковно-товариське життя. В селі Кінгеттріді о. Павло Смаль почав кожної неділі відправляти Богослуження, на які сходилися вірні з довколишніх сіл — Штеттену, Ляудорфу, Обергу, Унтергеру, Муссенгазгену, Ойтенгазгену. Саме з села Ойтенгазгену, де доля судила опинитися проф. Стешок і його родині, на таке перше Богослуження прибув очевидно також св.п. професор.

Побачивши, що серед присутніх є багато підлітків середньозрілого віку, він у розмові з батьками цих школярів негайно висловив готовість безкоштовно навчати їхніх дітей, щоб ці діти не втрачали марно свого часу.

І так, уже від наступного понеділка, кожного дня, крім неділі, з усієї околиці до Ойтенгазгену сходилося кільканадцять школярів до невеликої хати, в якій ще тільки кілька днів перед тим жили примусові робітники з Франції. Професор Стешок читав лекції не тільки з класичних мов і літератур, але й з інших ділянок гуманістичних наук, зокрема українознавства. Через те, що він і навчальна завантаженість його учнів були різні, він не міг дотримуватися точно визначеної програми. Та в тому була і користь для учнів, бо лекції професора Стешока перетворювалися у своєрідні „семінари“, на яких він порушував особливі важливі і цікаві теми, часто навіязуючи їх до щойно минулих подій. Наприклад, його лекція про другу Пуніську війну і перехід військ Ганнібала через Аль-

Протягом свого працелюбного життя св.п. професор Василь Стешок зробив значний вклад у скарбницю науки, але чи не найбільшим досягненням була його педагогічна діяльність у середніх школах і університетах України, Чехо-Словаччини, Німеччини, Америки. Про це можуть посвідчити тисячі і тисячі його колишніх учнів. У п'яті роках своєї смерті свого покійного Професора вони з вдячністю згадують його світлу Постать.

Цих кілька слів спомину нехай будуть скромним висловом пошани зокрема від його „лакеміків з Ойтенгазгену“...

Роман Ференцевич

З БЕЙРУТУ, ЛІВАН, ДОНОСЯТЬ ПРО ПОБУТ великої російської делегації, яка відбула там багато зустрічей і розмов з керівними чинниками і установами Палестинської Визвольної Організації. Тим разом делегація мала „суспільно-громадський характер“, тобто її учасники виступали буцімто від різних громадських організацій в СССР. А тому, що таких незалежних організацій в СССР немає, то це був тільки черговий підступ, під яким ховалися ті самі члени різних державних совєтських установ і органів. Метою делегації було „закріпити зв'язки з ПВО на терені Лівану і Сирії“, іншими словами прив'язати її ще цупкіше до московського воза.

ПЕРШИЙ РАЗ ПІСЛЯ КІЛЬКОХ ДЕСЯТКІВ РОКІВ ворожнечі й боротьби Китай і Тайвань шораз менше виступають проти себе і навпаки, покищо в торговельній діяльності приймають, пропонують різним міжнародним фірмам торгувати з обидвома країнами. Китаєм і Тайваном. Дотепер обидві сторони погрожували різними прикрими наслідками тим, що торгують з другою стороною.

З великим жалем повідомляємо Приятелів і Знайомих,
що 7-го квітня 1980 року, відійшов від нас,
по довгій та тяжкій недугі

наш Найдорожчий МУЖ, БАТЬКО і ДІДУСЬ

бл. п.

ЙОСИФ НОВОТНИЙ

ПОХОРОН — в суботу, 12-го квітня 1980 року на словацькому цвинтарі св. Марії в Лодай, Н. Дж.

Горем прибиті:

дружина — ВІКТОРІЯ
дочка — ОЛЬГА з чоловіком і синами
син — ВІКТОР

